

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ పంచదశాధికశతతమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచదశాధికశతతమః సర్గః ॥

భరతేన నందిగ్రామముపేత్య శ్రీరామపాదుకయో రాజ్యేఽభిషేకస్తదగ్రే
నివేదనపూర్వకం తేన సమస్తరాజకీయకార్యాణాం సంపాదనం

తతో నిక్షిప్య మాతృస్థా అయోధ్యాయాం దృఢవ్రతః |
భరతః శోకసంతప్తో గురూనిదమథాబ్రవీత్ || 2.115.1 ||

నందిగ్రామం గమిష్యామి సర్వానామంత్రయేఽత్ర వః |
తత్ర దుఃఖమిదం సర్వం సహిష్యే రాఘవం వినా || 2.115.2 ||

గతశ్చాహో దివం రాజా వనస్థః స గురుర్మమ |
రామం ప్రతీక్షే రాజ్యాయ స హి రాజా మహాయశాః || 2.115.3 ||

వీతచ్ఛ్చ్రత్వా శుభం వాక్యం భరతస్య మహాత్మనః |
అబ్రువన్ మంత్రిణః సర్వే వసిష్ఠశ్చ పురోహితః || 2.115.4 ||

సుభృశం శ్లాఘనీయం చ యదుక్తం భరత త్వయా |
వచనం భ్రాతృవాత్సల్యాదనురూపం తవైవ తత్ || 2.115.5 ||

నిత్యం తే బంధులుభ్భస్య తిష్ఠతో భ్రాతృసౌహృదే |
మార్గమార్గం ప్రపన్నస్య నానుమన్యేత కః పుమాన్ || 2.115.6 ||

మంత్రిణాం వచనం శ్రుత్వా యథాభిలషితం ప్రియం |
అబ్రవీత్ సారథిం వాక్యం రథో మే యుజ్యతామితి || 2.115.7 ||

ప్రహృష్టవదనః సర్వా మాతృః సమభిభాష్య చ |
ఆరురోహ రథం శ్రీమాశ్శత్రుఘ్నేన సమన్వితః || 2.115.8 ||

ఆరుహ్య తు రథం క్షిప్రం శత్రుఘ్నుభరతావృభౌ |
యయతుః పరమప్రీతో వృతో మన్త్రిపురోహితైః || 2.115.9 ||

అగ్రతో గురవః సర్వే
వసిష్ఠప్రముఖా ద్విజాః |
ప్రయయుః ప్రాజ్ఞుఖాః సర్వే
నందిగ్రామో యతో భవేత్ || 2.115.10 ||

బలం చ తదనాహూతం గజాశ్వరథసంకులం |
ప్రయయౌ భరతే యాతే సర్వే చ పురవాసినః || 2.115.11 ||

రథస్థః స తు ధర్మాత్మా భరతో భ్రాతృవత్సలః |
నందిగ్రామం యయౌ తూర్ణం శిరస్యాదాయ పాదుకే || 2.115.12 ||

భరతస్తు తతః క్షిప్రం నందిగ్రామం ప్రవిశ్య సః |
అవతీర్య రథాత్ తూర్ణం గురూనిదమభాషత || 2.115.13 ||

వీతద్ రాజ్యం మమ భ్రాత్రా దత్తం సన్న్యాసముత్తమం |
యోగక్షేమవహే చేమే పాదుకే హేమభూషితే || 2.115.14 ||

భరతః శిరసా కృత్వా సన్న్యాసం పాదుకే తతః |
అబ్రవీద్ దుఃఖసంతప్తః సర్వం ప్రకృతిమండలం || 2.115.15 ||

ఛత్రం ధారయత క్షిప్రమార్యపాదావిమౌ మతౌ |
ఆభ్యాం రాజ్యే స్థితో ధర్మః పాదుకాభ్యాం గురోర్మమ || 2.115.16 ||

భ్రాత్రా తు మయి సన్న్యాసో నిక్షిప్తః సౌహృదాదయం |
తమిమం పాలయిష్యామి రాఘవాగమనం ప్రతి || 2.115.17 ||

క్షిప్తం సంయోజయిత్వా తు రాఘవస్య పునః స్వయం |
చరణౌ తౌ తు రామస్య ద్రక్ష్యామి సహపాదుకౌ || 2.115.18 ||

తతో నిక్షిప్తభారోఽహం రాఘవేణ సమాగతః |
నివేద్య గురవే రాజ్యం భజిష్యే గురువర్తితాం || 2.115.19 ||

రాఘవాయ చ సన్న్యాసం దత్త్వేమే వరపాదుకే |
రాజ్యం చేదమయోధ్యాం చ ధూతపాపౌ భవామ్యహం || 2.115.20 ||

అభిషిక్తే తు కాకుత్స్థే ప్రహృష్టముదితే జనే |
ప్రీతిర్మమ యశశ్చైవ భవేద్ రాజ్యాచ్ఛతుర్గుణం || 2.115.21 ||

ఏవం తు విలపన్ దీనో భరతః స మహాయశాః |
నందిగ్రామేఽకరోద్ రాజ్యం దుఃఖితో మంత్రిభిః సహ || 2.115.22 ||

స వల్కలజటాధారీ మునివేషధరః ప్రభుః |
నందిగ్రామేఽవసద్ ధీరః ససైన్యో భరతస్తదా || 2.115.23 ||

రామాగమనమాకాంక్షన్ భరతో భ్రాతృవత్సలః |
భ్రాతుర్వచనకారీ చ ప్రతిజ్ఞాపారగస్తదా |
పాదుకే త్వభిషిచ్యాథ నందిగ్రామేఽవసత్ తదా || 2.115.24 ||

సవాలవ్యజనం ఛత్రం ధారయామాస స స్వయం |
భరతః శాసనం సర్వం పాదుకాభ్యాం నివేదయన్ || 2.115.25 ||

తతస్తు భరతః శ్రీమానభిషిచ్యార్యపాదుకే |
తదధీనస్తదా రాజ్యం కారయామాస సర్వదా || 2.115.26 ||

తదా హి యత్ కార్యముపైతి కించి -
దుపాయనం చోపహృతం మహార్హం |

స పాదుకాభ్యాం ప్రథమం నివేద్య

చకార పశ్చాద్ భరతో యథావత్ || 2.115.27 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే

అయోధ్యాకాండే పంచదశాధికశతతమః సర్గః ||